

**СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „П.Р.СЛАВЕЙКОВ” ГРАД КРИЧИМ; 4220 гр. Кричим,
бул. „Тракия” № 24; тел. 03145/24-73; e-mail: info-1601403@edu.mon.bg**

Утвърждавам:

ТЕОДОРА КИРЯКОВА
*Директор на
СУ „П. Р. Славейков”
град Кричим*

ПРОГРАМА

за превенция на употребата на психоактивни вещества
(ПАВ-наркотици, алкохол, тютюнопушене, анаболни стероиди, енергийни напитки)
сред учениците
в СУ „П. Р. Славейков“, гр. Кричим

2025/2026 година

СЪДЪРЖАНИЕ:

- I. Терминологично въведение.
- II. Цели и принципи на програмата, основани на стратегическите цели и задачи заложи в План за изпълнение на „Национална стратегия за борба с наркотиците 2020-2024“, приложими в училищна среда за възрастов диапазон 1-12 клас.
- III. План за действие през учебната 2025/2026 година

I. Терминологично въведение

- 1. Психоактивни вещества (ПАВ)** - са вещества, които действат върху централната нервна система и променят психическото състояние на човека. Много от психоактивните вещества са обект на строг международен контрол и са забранени, например: хероин, кокаин, канабис, амфетамини, екстази, LSD и т.н, други се предлагат в огромни количества легално, като: кофеин, алкохол, тютюневи изделия/наргиле/, енергийни напитки, анаболни стероиди.
Според характера на въздействието им върху централната нервна система тези вещества могат да бъдат обособени в различни групи: стимуланти, емпатогени, депресанти, опиоиди, канабиноиди, халюциногени, инхаланти, транквиланти и сънотворни, дисоциативни анестетици, нови психоактивни вещества и стероиди.
- 2. Употреба и зависимост** - Зависимостта е процес, който се развива постепенно и преминава през различни етапи: експериментиране, употреба, вредна употреба и зависимост. Зависимостта е хронично рецидивиращо заболяване, което се изразява в загуба на контрол върху употребата на вещества.
Някои психоактивни вещества (хероин, морфин, кокаин, алкохол, никотин и др.) са известни със силната зависимост, която предизвикват. Тя бива **психическа**- при която човек изпитва нужда от дрогата, за да се чувства по-добре и **физическа**- при която дрогата се взема по принуда, за да се избегне абстиненцията, която е болезнена.
Не всички вещества са с пристрастяващ ефект, но тези, които директно действат на рецепторите за допамин и регулират неговото количество, са най-подходящите кандидати за тази категория.

II. Цели и принципи на програмата:

- 1. Целевите групи се разделят на три нива:**
 - Първата група са учениците от 1-4 клас;
 - Втората целева група са учениците от 5-12 клас;
 - Последната целева група са родителите, активни партньори в изграждането на умения за спазване на здравословен начин на живот.
- 2. Стратегически цели спрямо „Националната стратегия за борба с наркотиците“:**

- Ограничаване на търсенето - разработване и прилагане на „Училищна програма за превенция на употребата на психоактивните вещества“;
- Ограничаване на предлагането, разпространяването - подsigуряване на пропускателен училищен режим с охранител на входа;
- Ограничаване употребата в ранна детска възраст на ПАВ, чрез превантивни дейности и предоставяне на информативни кампании за изграждане на умения за водене на здравословен начин на живот сред учениците;
- Подобряване на взаимодействието, координацията между институциите работещи в сферата на превантивните дейности за борбата с наркотичните вещества;
- Изготвяне на „Училищен план за прилагане на програмата за превенция на употребата на психоактивни вещества“;
- Реализиране на образователни кампании;
- Отбелязване на Световни и Международни дни - „Световен ден за борба с наркоманиите“, отбелязване на „Европейски ден за здравословно хранене и готвене“ и др. свързани със здравословен начин на живот.

III. План за действие през учебната година 2025/2026 г.

1. Цели на плана:

- повишаване информираността на училищната общност;
- превенция на употребата на психоактивните вещества сред учениците.

2. Основни задачи на плана:

- Информираност - предоставяне на информация сред училищната общност за реалните ефекти и опасности относно зависимостта към всички ПАВ – легални и нелегални;
- Превантивни дейности – превенция, насочена към учениците, с цел утвърждаването на здравословен начин на живот и промяна в нагласите към отговорно и нерисково поведение сред учениците. Моделиране на здравословно поведение в бъдеще, с което да се ограничи риска от употреба и злоупотреба с наркотиците сред учениците;
- Координация и сътрудничество между местните институции - активно участие с лекции, дискусии, упражнения от МКБППМН гр. Кричим; представител на Детска педагогическа стая към РУ – гр. Стамболийски

3. Дейности по изпълнение на плана:

- Дейности, свързани с повишаване информираността на учениците по отношение на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, които ще се осъществяват в рамките на часа на класа в прогимназиален и гимназиален етап;

Отг.: Класни ръководители; педагогически съветник; психолог;
медицинско лице
Срок: постоянен

- Информационни кампании за моделиране на здравословен начин на живот - здравословно хранене, спортни занимания от ранна детска възраст, които ще се осъществяват в часа на класа в начален етап;

Отг.: Класни ръководители; педагогически съветник; психолог;
медицинско лице
Срок: постоянен

- Провеждане на анонимна анкета за изследване на познанията на учениците по темата и разкриване на евентуални канали за разпространение на ПАВ в града.

Отг.: Педагогически съветник; психолог

Срок: Февруари

- Консултации за родители – при съмнения за употреба на ПАВ, прояви на агресивно поведение при децата, липса на интерес към учебния материал, конфликтни отношения с връстници, затруднен контакт с учител;

Отг.: Класни ръководители, учители, психолог

Срок: постоянен

- Разработване, разпространение на постери, информационни материали с учениците по проблемите, засягащи ПАВ;

Отг.: Класни ръководители; педагогически съветник; психолог; Ученически съвет

Срок: постоянен

- Прилагане на превантивни и интервентни програми и дейности при определяне на ученици в риск и проява на рисково поведение от ученик или група ученици;

Отг.: Класни ръководители, педагогически съветник, психолог

Срок: постоянен